

KOMPETANSEPLAN

For ressurspsykepleiere i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling Helseregion Vest 2025 – 2029

Formålet med kompetanseplanen:

Bidra til at ressurspsykepleier har en plattform av kunnskaper, ferdigheter og holdninger som setter ressurspsykepleier i stand til å være en pådriver for kvalitetsutvikling innen kreftomsorg og lindrende behandling. Dette oppnås gjennom planmessig kompetanseheving, klinisk virksomhet på arbeidsplassen, samhandling og systemarbeid.

Kompetansenivå:

Ressurspsykepleierne har kompetanse tilsvarende nivå B beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

Ressurspsykepleier vil i løpet av en treårsperiode ha gjennomgått følgende kompetanseprogram:

1. Introduksjonskurs, dersom ny i funksjonen
2. Lokale nettverksgruppemøter
3. Felles årlig fagdag
4. Hospitering

1. Introduksjonskurs - anbefales i løpet av det første året som ressurspsykepleier

Mål:

- **Ressurspsykepleier og nærmeste leder**
 - får en felles forståelse for rollen som ressurspsykepleier
 - får kunnskap om organiseringen av nettverket
 - får kunnskap om det palliative fagfeltet og den palliative pasient, samt blir kjent med tilbud innen kreftomsorg og lindrende behandling i foretaksområdet
- **Ressurspsykepleier**
 - starter sin egen prosess i forhold til funksjonen som ressurspsykepleier ved å utarbeide utkast til arbeidsplan og definere egne forventninger.
 - blir kjent med relevante verktøy til bruk i palliasjon
 - blir kjent med pallnet.no og hvordan bruke dette registeret aktivt
 - blir kjent med nettverkets nettsider

Varighet:

6 timer (arrangeres årlig ved flere enn 10 nye ressurspersoner)

Deltakere:

Ressurspersoner (sykepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter) sammen med sin nærmeste leder

Undervisningsformer:

Forelesninger og metoder hvor ressurspsykeleierne er aktivt deltakende

Litteratur:

Fra KLBs nettside og aktuelle nasjonale veiledere

2. Lokale nettverksgruppemøter – faste møtepunkt

Mål:

- **Ressurssykepleier**

- blir kjent med egen nettverksgruppe og utvikler faglige relasjoner som fremmer samarbeid og erfaringsutveksling
- får undervisning og faglig oppdatering innen aktuelle tema i kreftomsorg og lindrende behandling, i tråd med årsplanen for nettverket
- får anledning til å diskutere og reflektere over aktuelle problemstillinger fra egen praksis, inkludert egne reaksjoner og erfaringer i møte med pasienter som lever med alvorlig sykdom og deres pårørende
- utvikler økt bevissthet om egen rolle, atferd og kommunikasjon, i tråd med forventningene til ressurspsykeleierrollen og som faglig rollemodell
- utveksler erfaringer og styrker sin kompetanse i bruk av ESAS-r, Individuell plan, Livets siste dager, Forhåndssamtaler og andre aktuelle verktøy
- blir kjent med og deler erfaringer rundt gode systemer og rutiner for oppfølging og pleie av pasienter med kreftsykdom og pasienter med behov for lindrende behandling
- får økt innsikt i betydningen av tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorene
- styrker sin kompetanse i å kunne tilrettelegge for veiledning, refleksjon, kompetansedeling og fagutvikling på eget arbeidssted
- holdes oppdatert om ny kunnskap, faglige anbefalinger og informasjon fra nettverket, og videreformidler dette til kolleger

Varighet:

Minst 2 møter per år (min. 12 timer per år)

Deltakere:

Ressurssykepleiere. Andre i vertskommunen, f.eks. ressurspersoner (fysioterapeut / ergoterapeut), kolleger, hospitanter m.m. kan gjerne inviteres med til den faglige delen av nettverksgruppemøtet. Det er ønskelig at den som arrangerer nettverksgruppemøtet inviterer leder med til deler av møtet.

Undervisningsformer:

Casediskusjon, kollegadiskusjon, korte faginnlegg, refleksjon som læringsmetode, forelesning.

Anbefalt litteratur:

Aktuell litteratur ut fra tema det blir undervist i på nettverksgruppemøtet (se også temaliste neste side). Litteraturforslag skrives på innkallingen til møtet.

3. Felles årlig fagdag med fysio- og ergoterapinettverket

Mål:

- **Ressurssykepleier og leder**
 - har fått presentert siste års arbeid og resultat i nettverket
 - er oppdatert på nyutvikling innen palliasjon/kreftomsorg (bla lovverk/endringer, og nasjonale og internasjonale utviklingstrekk)
 - har fått informasjon om pågående prosjekter innen palliasjon i helseforetaket
 - har fått undervisning i aktuelle tema innen kreftomsorg og lindrende behandling (se egen temaliste i neste avsnitt)

Varighet:

En fagdag per år (min. 6 timer)

Deltakere:

Ressurspersoner (sykepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter) sammen med sin nærmeste leder

Undervisningsformer:

Forelesninger, gruppearbeid, film, refleksjonsgrupper, kasusarbeid og brukerinnlegg

Aktuelle tema til årlig fagdag og lokale nettverksmøter:

- Grunnleggende symptomlindring, hva må sykepleier være oppmerksom på ved:
 - smerter
 - kvalme
 - dyspné
 - munntørrehet og andre plager i munn og svelg
 - obstipasjon / diaré
 - depresjon / angst / uro
 - tretthet/fatigue
- Bruk av aktuelle verktøy
- Identifisering av den palliative pasient
- Kommunikasjon, inkludert bruk av forhåndssamtaler
- Ivaretagelse av fysisk funksjon
- Betydning av alvorlig sykdom for den syke (selvbilde, kroppsbilde og seksualitet)
- Ivaretagelse av ernæringsmessige behov
- Væskebehandling
- Malign obstruksjon i mage-tarmkanalen
- Delirium
- Malign medullakompresjon
- Palliativ strålebehandling av skjelettmetastaser
- Palliative pasientforløp
- Ivaretagelse av pårørende, inkludert barn som pårørende

- Åndelige og eksistensielle behov og utfordringer
- Økonomiske ytelser og rettigheter
- Etnisitets- og kulturforståelse i møte med alvorlig sykdom
- Etisk refleksjon, etiske vurderinger i forbindelse med respekt, pasientrettigheter, pasientønsker, verdighet, autonomi og eutanasi
- Det gode stellet
- Den døende pasienten, inkludert Livets siste dager
- Hjemmetid, hjemmedød
- Sorg, etterlattearbeid
- Dokumentasjon og kommunikasjon mellom aktørene
- Tverrfaglighet og samhandling
- Lindrende behandling for pasienter med hjerte-/lunge-/nyresykdommer, demens og nevrologiske sykdommer
- Kreftpasienter i alle faser av sykdommen
- Brukermedvirkning
- Ressurssykepleier som kunnskapsformidler/veileder
- Ivaretagelse av hjelpere

Litteratur:

Knyttes til faglig tema på fagdagen og skrives på programmet for dagen

4. Hospitering

Det anbefales at nye ressurssykepleiere får hospitere innen to år.

Mål for hospitering:

- Øke kompetansen og styrke samhandling mellom 1. og 2. linjetjenesten gjennom kunnskapsutveksling, økt innsikt i hverandres arbeidsfelt og kompetanse, til pasientens beste
- Sikre kontinuitet og faglig god kvalitet i tjenestetilbudet til kreftpasienter og pasienter med behov for lindrende behandling
- Bygge faglig nettverk mellom helsepersonell på ulike nivåer og mellom ulike yrkesgrupper

Varighet:

Hospiteringsperiode på inntil 3 dager anbefales

Deltakere:

Ressurssykepleiere fra både 1. og 2. linjetjenesten

Nye ressurssykepleiere som ikke har videreutdanning i kreftomsorg eller palliasjon, anbefales å delta på kurs innen grunnleggende palliasjon det første året de er ressurssykepleier.

Referanse/Litteratur

Retningslinjer og sentrale dokumenter:

- [Nasjonal faglig retningslinje, Palliasjon i kreftomsorgen - handlingsprogram](#)
- [Forhåndsamtaler og planlegging ved begrenset forventet levetid. Nasjonale faglige råd.](#)
- [Håndbok i lindrende behandling \(Lindring i nord\)](#)
- [Nasjonal handlingsprogram for kreft](#)
- [Nasjonal kreftstrategi \(2025-2035\)](#)
- [Behandlingsavklaringer ved livsbegrensende eller alvorlig langvarig sykdom](#)
- [Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase](#)
- [Palliasjon til barn og unge](#)
- [Pårørendeveileder](#)

Aktuelle nettsider:

- [Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest](#)
- [Pallnet - register over ressurspersoner i nettverket](#)
- [Kreftforeningen](#)
- [Pasientforløp i palliasjon – Helse Stavanger](#)
- [Pårørende – samleside, Helsedirektoratet](#)
- [Barns Beste – nasjonalt kompetansenettverk for barn og unge som pårørende](#)
- [Døden - Helsenorge](#)
- [Sorggrupper](#)
- [STL \(Samarbeidsrådet for tro- og livssynssamfunn\)](#)
- [Kreftomsorg Rogaland](#)

Bok

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016.